

Ето неутешителната картина на нашето днешно международно положение. Проблемитъ, които то слага за разрешение, сж: 1. намаление на репарационитъ плащания, евентуално чрезъ замѣнение на наемната армия съ наборна, 2. защита правата на българскитъ малцинства, 3. свободенъ излазъ на Бѣло море. Всички тия проблеми, истъкнали като последици отъ войната, колкото и да засѣгатъ предимно сѣдбата на България и въобще българското племе, сж едновременно всеобщи международни проблеми, защото тѣхното разрешение е предвидено въ международнитъ договори, съ които се тури край на войната. Въпросътъ за правата на малцинствата е проблемъ всемирень. Намалението на нашитъ плащания е въпросъ, разрешението на който зависи по договора отъ съглашенската репарационна комисия въ Парижъ. Отъ съглашенскитъ сили зависи, по сжщия договоръ, нашия излазъ на Бѣло море. Впрочемъ той отговаря и на тѣхнитъ добре разбрани интереси, защото въ сжщность свободния излазъ на Бѣло море ще засили тѣхния търговски обмѣнъ съ България.

Разрешението на тия проблеми, предвидено въ договоритъ, е равносилно на изпълнението на договоритъ. А понеже понастоящемъ самитъ съглашенци считатъ, че съблюденето на договоритъ е необходима повеля за запазването на мира, полаганитъ отъ наша страна усилия да прокараме нашитъ схващания нестоятъ ни най-малко въ разрѣзъ съ интереситъ на мира. Отъ това гледище ние сме въ право да настояваме предъ всички сили, подписавши мирнитъ договори, да съдѣйствуватъ за по-скоро то осществение на целитъ, които лежатъ

въ основата на горнитъ проблеми. А понеже сега за сега всички тия сили съставляватъ тѣй нареченото общество на народитъ въ Женева, въ реда на нѣщата е да издигаме гласъ въ защита на нашата права кауза и предъ тоя всемирень форумъ. Съ това заедно налага се да подържаме добри отношения спрямо всички държави, защото всички ще иматъ думата при разрешаването на въпроситъ, които насъ интересуватъ.

До сега, въ течение на половинъ столѣтие, нашата външна политика е била най-еклектична. На-да-ли втора държава може въ това отношение да се мѣри съ насъ. И наистина освободени отъ Русия и на първо време крепко поддържани отъ нея, ние при всѣки по крутъ завои въ нашитъ сѣдбини, намирахме възможность да се облегнемъ на друга нѣкоя държава. Така за съединението поддржката идѣше отъ западнитъ сили, а предимно отъ Англия. Независимостта се провъзгласи въ съгласие съ Австро-Унгария. Въ освободителната война ратувахме рамо до рамо съ съюзенитъ балкански държави. Въ балканската же останахме осамотени. Въ всемирната война проливахме задружно кръвъ съ Германия, Австро-Унгария и даже съ Турция! Както е видно отъ това кжсо изброение, ние испитахме всички възможни и невъзможни комбинации. — Види се, тъкмо за това — за да се приключи редицата на комбинацитъ, по настоящемъ предлежи да приложимъ на практика политиката на добритъ отношения спрямо всички. . .

Другъ е въпроса, до колко тази политика, при противоречивитъ интереси на силитъ, взети по отдѣлно, ще може да ни изведе окончателно на спасителния брѣгъ. . .